

Türkiye’de Taşkınların FloodDOT Tabanlı İncelenmesi ve Farklı Veri Kaynaklarının Mekânsal Karşılaştırılması

Abdullah AKBAŞ^{1*}
Tolga GÖRÜM²
Hasan ÖZDEMİR³

ÖZ

Taşkınlar, akarsuların yataklarını terk ederek çevresine yayılması ve nispeten çukur alanları doldurmasıyla birlikte hem ölümcül hem maddi sonuçlara yol açmaktadır. Bu açıdan gerek taşkınların oluşum mekanizmalarının gerekse neden olduğu sonuçların anlaşılması için taşkınlara ait çeşitli özelliklerin yer aldığı envanterlerin varlığı oldukça önem taşımaktadır. Küresel envanterlerin Türkiye gibi ülkelerin bölgesel ve ulusal ölçekteki süreçlerin anlaşılmasında gerekli olan veri tabanlarını sağlamadığı, sadece gazete arşivlerine veya resmi kaynaklara dayalı verilerin ise süreçleri açıklamada yetersiz kaldığı görülür. Bu eksikliği gidermek amacıyla Türkiye Taşkın Envanteri (FloodDOT) oluşturulmuştur. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 1928-2022 yılları arasında farklı veri kaynakları kullanılarak oluşturulan taşkın envanterini tanıtmak, bu envantere dayanarak taşkınların zamansal ve alansal değişimlerini ortaya koymak ve kullanılan veri kaynaklarının mekânsal farklılıklarını karşılaştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda Getis-Ord Gi* istatistik kullanarak farklı kaynaklardan elde edilmiş taşkın envanterlerinin mekânsal değişimleri ve oluşturdukları sıcak-soğuk bölgeler incelenmiştir. Sonuçlara göre, toplamda 3300 ölümcül taşkın tespit edilmiş ve 6799 taşkın olayı sonucunda envantere 9181 taşkın noktası eklenmiştir. Taşkınların zamansal dağılışı, Türkiye’de çeyrek yüzyıllık bir döngüye ve bimodal bir karaktere sahip olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca, 1972 ve 2001 yılları taşkınların zamansal dağılışında ayırık yıllar olarak tespit edilmiştir. Diğer yandan Türkiye’nin her yerinde taşkın olayı görülmekle birlikte, Doğu Karadeniz’in hem taşkın sayısı hem de ölümcül taşkınlar açısından bir sıcak bölge olduğu belirlenmiştir. Doğu Karadeniz havzasından sonra Sakarya ve Fırat-Dicle hem ölümcül taşkın hem de taşkın sayısı bakımından öne çıkmaktadır. Ayrıca, Getis-Ord Gi* istatistiği kullanarak yapılan analiz

Not: Bu yazı

- Yayın Kurulu’na 12 Ocak 2025 günü ulaşımıştır. 13 Haziran 2025 günü yayımlanmak üzere kabul edilmiştir.
- 31 Ocak 2026 gününe kadar tartışmaya açıktır.

• <https://doi.org/10.18400/tjce.1618212>

1 Bursa Uludağ Üniversitesi, Coğrafya Bölümü, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye
abdullahakbas@uludag.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0003-2024-0565>

2 İstanbul Teknik Üniversitesi, Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye
tgorum@itu.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0001-9407-7946>

3 Bursa Uludağ Üniversitesi, Coğrafya Bölümü, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye
ozdemirh@uludag.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0001-8885-9298>

* Sorumlu yazar